

Anders naar leerlingen kijken

INLEIDING

Leerlingen met dyslexie hebben moeite met het automatiseren van taal. Dat is heel algemeen en zegt ontzettend weinig. Want wat kun je daar nu mee? Wat is dyslexie nu precies? En hoe kun je leerlingen die je in lessen Frans, Duits, Engels of een andere moderne vreemde taal ziet worstelen nu echt helpen?

Doel en opzet van het boek

Met dit boek hoop ik met name jou als lezer te inspireren om dyslexie als een eigen manier van denken te leren zien. Daarnaast probeer ik in dit boek aan te tonen wat de rol is en wat de gevolgen zijn van faalangst, waar leerlingen met dyslexie vaak last van hebben in de vreemdetaalles. Tot slot probeer ik een bijdrage te leveren om meer kennis en praktische tips te verspreiden over de mogelijkheden die dyslexie biedt voor het leren van een vreemde taal. Dat betekent niet dat dyslexie geen uitdagingen kent in het onderwijssysteem. Het is mijn intentie dat je je, door de kennis en inzichten die je hopelijk opdoet in dit boek, gesterkt voelt om die uitdagingen te onderzoeken en aan te pakken.

Opbouw

De eerste twee hoofdstukken vormen de fundering van het boek. Hierin wordt de basis gelegd waarop ik in de daaropvolgende hoofdstukken verder bouw.

In hoofdstuk 1 probeer ik een totaalbeeld te schetsen van dyslexie en laat ik zien dat het meer is dan moeite hebben met lezen/schrijven. Het gaat om een manier van informatieverwerking die zeer associatief is, waar zowel sterke als zwakke kanten aan zitten. Aan de hand van wetenschappelijke inzichten en ervaringen uit de praktijk beschrijf ik hoe deze manier van denken werkt en wat de verschillende sterke kanten ervan zijn.

Deze denkwijze biedt allerlei mogelijkheden voor het onderwijs, zodat leerlingen juist plezier en succes kunnen hebben. Dat zijn ervaringen die de ontwikkeling van een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen ten goede komen. Het belang daarvan is niet te onderschatten, want zoals ik in hoofdstuk 2 beschrijf, doen veel leerlingen met dyslexie juist negatieve leerervaringen op. Dit begint al in de basisschooltijd. In het voortgezet onderwijs heb je te maken met leerlingen die de gevolgen van deze ervaringen met zich meedragen. Jouw begrip en erkenning als docent helpt leerlingen, want doordat je je er bewust van bent kun je het gedrag van leerlingen die niets of weinig doen (onderpresteren), of juist heel hard werken met weinig of veel resultaat (prestatiedrang), beter begrijpen. Je zult ontdekken dat als je dit begrijpt en erkent, je zelf anders naar deze leerlingen gaat kijken en dat dat op zich al een verandering in gang zet. Daarnaast staat dit hoofdstuk vol praktische tips om hier concreet wat mee te doen in de lessen en juist gebruik te maken van de sterke kanten van deze leerlingen.

In de drie resterende hoofdstukken ga ik in op hoe je op een effectieve manier met de verschillende manieren van denken kunt omgaan in het onderwijs en in de moderne vreemde details. Variatie is het sleutelwoord, en in hoofdstuk 3 geef ik een didactisch kader hiervoor. In hoofdstuk 4 beschrijf ik richtlijnen die je kunnen helpen om een lesprogramma te ontwerpen waarin variatie en differentiatie zijn geïntegreerd. Hoofdstuk 5 bestaat uit voorbeelden van lesactiviteiten en taaltaken en zijn bedoeld ter inspiratie of om meteen in de les te gebruiken.

Doelpubliek

Ik heb het geschreven voor iedereen die geïnteresseerd is in het onderwerp dyslexie en/of het leren van een taal. Uit praktische overwegingen heb ik ervoor gekozen om te schrijven vanuit de lespraktijk en dus spreek ik met name de docent aan als lezer en spreek ik over leerlingen. Het boek is bedoeld voor docenten die een vreemde taal geven, maar is niet uitsluitend voor hen interessant. Ook docenten die andere vakken geven, kunnen zich laten inspireren, evenals personeel in het basisonderwijs of andere professionals die met dyslectici werken, zoals *remedial teachers* of orthopedagogen.

Tot slot denk ik dat dit boek ook veel kan betekenen voor volwassenen met dyslexie en ouders/verzorgers van kinderen met dyslexie. Het kan volwassenen met dyslexie inzicht geven in waar ze in het verleden tegenaan zijn gelopen bij het leren van een vreemde taal, wat de invloed was van faalangst en op welke manier dat nu nog steeds van invloed is. Daarnaast kun je ideeën opdoen over hoe je nu een vreemde taal zou kunnen leren op een manier die bij je past, zodat je succes en plezier ervaart. Ouders/verzorgers van kinderen met dyslexie kunnen veel aan dit boek hebben omdat het inzicht biedt in waar hun kind in het taalonderwijs tegenaan loopt en op welke manier hun kind meer succes en plezier kan ervaren.

Tot slot

Wat mij betreft wordt het onderwijs nog altijd gemaakt door docenten en leerlingen. Daar kan dus ook het verschil worden gemaakt. Dat verschil hoop ik met dit boek te bewerkstelligen, mede door anderen te inspireren de weg vrij te maken voor een onderwijssysteem waarin leerlingen de ruimte krijgen zichzelf te zijn en zich te ontwikkelen op een manier die bij hen past.